

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 L. al trimestre
Pagant per avui, una pesseta de rebuelt

EL POBLE CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
DEPREMTA
CARRER DE FORTUNY, NUM. 2 T. 233
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - IMPRENTA, 2,293

ANY IX NUM. 2.731 BARCELONA, DIJOUS 29 DE AGOST DE 1912 UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

Vichy Catalán

BALNEARI DE PRIMER ORDE — TEMPORADA DE PRIMER DE MAIG A 30 D'OCTUBRE —
Situat entre l'estació i el poble de Caldes de Malavella (Girona). Telèfon de la xarxa de Girona combinat amb la xarxa de Barcelona. Distància de Barcelona: En tren lleuger, 2 hores 30 minuts; en tren correu, 3 hores. Aigües mineral·les, termals de 60 graus, alcalines, bicarbonat·sodiques. Sense rival per a reuma, la diabetes, i les afeccions de l'estómac, fetge i melsa. — Grans comoditats i servei esmerat en totes les seves dependències.
Administració: Rambla de les Flors, 18, entressol. — Barcelona

Bàsculas-Caixes Pibernat

per a Cabals
Avinyó, 8-10

Conjuradors estivals

El gran periodista «Mr. Canard» obre a l'estiu les més interessants informacions i amb elles els seus més rutilants èxits. Aquest any «Mr. Canard» conrea el gènere sàtíric, actuant de pitonisa anunciadora de drames i malietes. I ja que l'estiu no és la parir amb traspiracions copioses, ell ens obligeu a suar d'angúnia amb les males prediccions. Però dintre de molt poc ens menassa amb una insurrecció republicana, amb la caiguda del Canadell i les conseqüents inquietuts produïdes per la possibilitat d'una governació maurista i amb una sèrie de conflictes polítics que podrien portar la pau constructiva de la nostra terra.

L'insurrecció republicana no passa de ser una fantasia estival, mes les probabilitats d'una caiguda del Canadell són més verosímils. No existiran les intel·ligències entre en Maur i en Morot, no seran tants ex-ministres ni tants diputats de la majoria els conjurats contra el Canadell, ni tant forta i agressiva l'actitud del Monjo Rios contra la llei de Mancomunitats, més l'existència d'un enorme desitj en molta part dels liberals d'oposar-se a la definitiva quefada del Canadell i a l'aprovació de les Mancomunitats, si es real i creiem que entranyen un gros perill per Catalunya.

«El Imparcial» ja ho insinua. Per què — ve a dir — aquesta tossuderia del president en voler fer essencial del seu programa les Mancomunitats, quan no hi ha constata ni consta en el contingut doctrinal del partit liberal? Aquesta obediència a «El Imparcial» li dicta el seu odi a Catalunya, és la mateixa del Monjo Rios. Aquest senyor, que ve a esser el capità de la flota dels liberals, no accepta res que vulgui, atemptant, el programa del Sagasta. Les Mancomunitats no estaven escrites en ell i per tot tant les rebia, com a innovació perillosa i com a primer pas a la descentralització que tal volta arriba a canular ideals autonomistes que ell té per contraris a l'unitat nacional.

Però, per ventura's pot tolerar, no ja ideològicament, sinó en les corrents pràctiques polítiques, que a una llei votada pel Congrés, demandada amb passió per Catalunya i volguera per altres pobles espanyols i a la qual no s'hi ha oposat cap partit autòcton, un home, anomenat Monjo Rios, s'hi oposi, en nom de la seva sola i única voluntat?

El programa del Sagasta... Però, qui s'oposa a aquest programa, no el qui programa poden presentar els seus horors? La vida espanyola, la vida catalana, poden subjectar-se al pensament d'un mort, que no fou altra cosa — i no fou moltes i no gaire dignes — que'l caicle major de la península? Massa que va manar aquell guineu de la política, per la que's pugui tolerar la resurrecció del seu nom. La vida picaresca espanyola el portà el més alt lloc de l'Estat. Manà, visqué poderós, ningú li demanà comptes, morí tranquil. Que reposi ben en pau en la cripta d'Altoira.

Sagasta contra Catalunya. Unànimis maliciós. Monjo Rios definitiu unitats nacionals. Una audàcia, que en altres pobles acíbaria amb la lapidació d'aquest vetebrari que's vengué mitja patria sense tremolar el pols ni en l'hora de l'escritura. Si l'Olivier hagués intentat després de la debacada oposar-se a renovacions polítiques en nom de l'integritat de la França! Tal volta els ponts del Sena haurien presentat el llemament a l'aigua d'un ex-president del Consell de ministres.

«Mr. Canard» divaga amb totes aquestes conjuncions estivals. Fa bé; és el seu deure. Mes la resistència a les Mancomunitats és certa, com és cert també que la posada a contribució els enemics de Catalunya i una definitiva homogeneïtat del partit liberal, para que no arribi a discutir-se el Senat i cas de que la discussió no pugui evitarse, obligar a dimidir an en Canadell.

ECOS

VEUSAQUI QUE un gènere literari, injustament oblidat, renai entre nosaltres. Dos dels joves escriptors més justament celebrats, consagrats ja, amb tot i la seva joventut, en Josep Carner i en Emmanuèl Pujols, s'hi dediquen.

La novetat, son les cartes de fora. No aquelles cartes de fora de «La Campana de Gràcia», en que's parla de sarrións de carbó, de cubells místics, y de corbs, sinó unes cartes de fora, realment de fora.

En Pujols, que's qu'és va començar, les envia a «La Publicitat» desde Martonell i en Castellà.

S'ha de reconèixer que son una delícia. Allí s'hi troben tots els tópics haguts y per habers, d'aquesta mena de literatura, y des de la enumeració y distingida colònia venen a l'edigne señor alcalde; desde dos pintorescos alrededores al chalet que se prolonga hasta primeres horas de la madrugada van desfilant pels ulls dels lectors del diari del carrer de Barrià. En Pujols no firma.

El gran poeta Josep Carner, si firma. Però ho fa, traidorament, posant al peu de les seves correspondències, les inicials E. V. i fi de que'l lector ignorent les cregui filles del cèlebre gramí i combliste D. Emili Vallès. Però és en v; que l'estil y l'humor den Carner se comencen massa.

Escrivir en català y desde'l tumbó y rioler poblet de Tiana. Si nosaltres hi visguéssim y en especial si fòssim de la colònia estival o haguéssim anat a la professió, organitzada pel zelós Económ, estariem entusiasmat amb en Carner.

Sobre tot si fòssim el senyor Baucells. Mirin: «El senyor Baucells actua d'arreglador, donant proves d'essor un veritable tècnic».

Y la cosa segueix així. No podem absentejar de copiar altres paraules:

«El pas de la professió fou salutad amb plagues de confèit y emgament de plúies».

«A darrera hora tingué lloc en el Casino una variada funció a càrreg d'una companyia de varietats, composta de números internacionals, entre ells el prodigiós equilibrista català Pascual (contractat aquest hivern al Golden Palace de Londres)».

«Encara que amb certa temensa de peccar d'indiscrèt, fem constar que s'anuncien posicions de més d'algunes belles senyoretes; de manera que en el brillant cotilló que's celebrerà per la Festa Major, hi haurà agudables sorpreses. El conegut fabricant de suros, senyor Baucells, d'envejables facultats artístiques, està dibuixant trajes verament exquisits para dita festa».

«Els congresos presenten admirable aspecte; no més preocupa una malura que de vesta les pomes».

Les pomes de Tiana! El «Golden Palace» de Londres!

Certament, que després de llegir tant agradable crònica, els tianencs seran uns furs, si per la Festa Major no nomenen fill adoptiu a don Josep Carner. Seria un bon número de festes. El filòsof Francesc Pujols, estem segurs de que hi portaria a fer el parlament de salutació.

AL GARRER de Pelai, comencen a fer treballs per l'empedrat. En havent dit, quant els treballadors dormen, els xicotets d'aquelles porteries, se mullen a la font y es revolquen pels munts de sorra. Com que no més porten la trista camisola, allò és encantador. Sembla una platja.

De tant, en tant, pobres! recullen totes les forces, agüen un adopi i amb penes y treballs el posen sobre la via. Després, estimen sobre la sorra, esperen que arribi un cotxe de l'Anonima amb el conductor distret.

EN UN POBLE de la Costa, molt a la voreta, se celebrará el dia de Sant Ramon Nonat—31 d'agost—una festa ja en ell tradicional.

Els cassadors del poble, surten presidits pel muni y pujan al cim d'una montanya. Allí nunci buia y un estrident «turi-turi» comou les valls. Molt serio l'home, seguit dament, fa la crida.

«Vista a conills y perdus, a tudons, llebres y demás interessats, que demà ja's pot cassar».

Després fan un dinar en el qual la manja fora son conills cassats amb fura y perdus agudats com se pugué.

Preguntat del perquè d'aquesta festa, un pagès cassador respongué, tanja:

«S'han d'avisar les bestioletes de Déu, si no els senyors les matarien totes».

Dr. Serrallach *Vies urinarias*
12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 9
Consulta económica, de 7 a 9. Jovelians, 4.

Per Cú la Ciutat se diu...

Els famosos plànols. — ¿Chantage? — L'arcalde porta l'escandalós afer als tribunals

Que tots els documents necessaris para la firma de l'escriptura de concessió del servei de neteja de Barcelona, ja son a cal notari, faltant ara, solament que l'arcalde l'indiqui dia para la firma.

Be ha costat prou!
O sinó fem història.

Fa alguns mesos sortia en aquesta secció, una nota dient que havien desaparegut els plànols de l'expedient d'adjudicació del servei de neteja pública.

Aquella nota va passar desapercebuda, no fixant la vista aquells que més interès havien de tenir en aclarir lo succedí. Poc dies abans de Corpus—el diumenge—y present peu d'unes ratlles d'«El Intransigente», tornarem a repetir la denuncia. Y es més: aludim a determinats regidors per esser senyalats com autors de la sustracció.

Aquesta segona nota ja merescut l'honor del comentari, fins a tal punt que hi haguéren bofetades per entremitg.

Doncs bé: al cap de pocs dies els plànols apareixen y crea entregals a l'arcalde. L'excusa de la seva llarga desaparició? Senzillament, que n'estaven treient còpies. Però, que no heu sentit cridar, durant tot aquest temps—se'ls deia—demaneu els plànols? Per lo vist no hi ha pitjor sort que'l que no hi vol sentir.

Fixis el llegidor que ja tenim unes còpies, doncs encara'n sortiran d'altres.

Així les coses, la comissió d'Ensenya de la que en forma part en Pich y Pon, tenia a son estudi la minuta d'escriptura que havien de firmar de comú acord l'arcalde y el representant de la Companyia. L'estudi aquell no s'acabava mai: semblava talment que algú tingüés interès en la durada de la qüestió. Per fi passà la cosa a Foment y allí, d'ont en Pich y Pon n'es president, nou entreteniment de la minuta d'escriptura.

No hi valien les paraules den Garriga, no hi valien les memòries den Vallès. Cada vegada que d'això's parlava sortien amb allò de—demà, de demà no passarem—. Però aquest demà no arribava mai.

Per fi—tot i el seu fi en aquest món—y medis a haventhi posat, resolt, algun regidor la cosa s'enllestí. Ja estava estudiant la minuta y a punt d'esser posada a l'aprovació de l'Ajuntament.

Però, que passava entremig, qu'els allargos y les dificultats se succeïen d'una manera tan prolífica? Doncs que per una banda alguns de dins de la ciutat y amb prou poder para puguera fer, influïen a la Companyia a que sub-arrendés el servei al Foment d'Obres y Construccions, menassant que si així no ho feia, l'escriptura no's firmaria; y per l'altra costat algú indicava a la Companyia la necessitat d'«ampliar la roca» para que pogués tot arribar a fells terme.

Tenim la minuta d'escriptura aprovada per l'Ajuntament. El gerent de la Companyia hi dona la seva conformitat el dia 29 de Juliol, però encara algú de l'Ajuntament, diu que no's portin els documents a cal notari perquè se n'ha de parlar, d'això. De què de via volguera parlar aquest individu? Per fi s'aconsegueix portar els documents a casa'l notari. Ja hi son. El senyor Fontanals els estudia y se troba que hi falta la copia d'una esmena aprovada per l'Ajuntament el dia de la discussió del projecte. Recordat a Calà Ciutat. Ningú sabia lo que s'havia fet del document... Començaven a complir les menasses de que no s'acabarien els entremesos!

Davant de que'l document no sortia, l'arcalde envia a cal notari una certificació de l'acta en la que constava l'essencia aquella.

Que sembla l'història del caragol, això? Certament, però següim, següim que es curiosa.

Abans de portar els documents a cal notari varen treure dos Marions—còpies dels plànols en paper Marion—puig l'origen del plànol devia quedar protocolat a cal notari y així les còpies sortien l'una per l'Ajuntament, l'altra per la Companyia. Ja han sortit, doncs, dugues còpies més, y per cert que elles determinaven un bon retràs en dur els documents a casa'l notari.

Aquí lo que primer s'ocorreix preguntar es lo següent:—Però, senyors, si quan els plànols van desaparèixer per primera vegada, se digué que fou degut a haverne de fer còpies, per què ara se n'han de treure de noves tenintne ja unes de fets?

La resposta és de lo que's dubta.

Misteris, cavallers, misteris. La qüestió era anar enredant la troca!

Ja tenim a cal notari tots els documents. S'anava a senyalat dia para la firma de l'escriptura.

Però, alto, aquí!

En aquells precisos moments se perdien els Marions!

Nou entremesos...

Y saben que se'ls ocorreix a calà ciutat? Doncs anar a cal notari a buscar el plànol de l'expedient para treure copia (?)

Sortosament els notaris no acostumen a badar y el senyor Fontanals, amb molt bon acerà, contestà a l'emissari que ell un expedient cusi y rellegit no'l descusca y, molt menys, ne separava cap pessa.

Però tot s'arregla quan hi ha interès en arreglar les coses. Y així's fa una comunicació oficial al senyor Fontanals, demanantli'l plànol y dientli que amb els documents que quedaven anés fent la seva copia.

Ja tornem a tenir el plànol a calà ciutat... Y ara, ve la gran casualitat:

Es precisament en aquest moment quan se presenta un subjecte al director de la Companyia de Sanejament dientli lo que segueix:—Ja veuen, senyors, que d'entremeg en entremeg, l'escriptura no podia arribar a firmar. Y no s'hi amonin, perquè no la firmaran que no's torni'l plànol a cal notari y el plànol a cal notari, no hi tornará que vostès no's posin d'acord amb mi. La cosa es senzill: Vostès firmen un document compromentse a entregar una quantitat (se diu que son 80.000 pessetes), el dia que, l'escriptura's firmi, y així la firma es cosa segura.

Y estava l'home tan convençut de lo que deia, que fins deixà una caixa per si de cas el temien de menester: se deia Castelllet y Gaig.

El senyor Valero Riera, director de la Companyia, no pogué aguantar més y, sense encomanar-se ni a Déu ni al diable, agafà'l barret y cap al despaig de l'arcalde a denunciari. Simultàniament, el conseller de la Companyia senyor Boet—el qual, dit sigui entre parèntesis, en demana fem constar va dimidir el càrreg de director el 15 de Maig—denunciava també'l fet al senyor Pich.

Ja son, doncs al final de l'assumpte.

En Pich se posa a cridar fet una furia, dient que ni ell n'és seus amics, de qu'hi havia dit esser emissari en Castelllet y Gaig, tenen res que veure amb aquell chantage, l'arcalde s'indigna y es el diu que dona ordres de que tots els documents siguin portats a cal notari, «desseguida», para puguera procedir immediatament a la firma de l'escriptura.

Y saben nostres llegidors, que aquelles còpies que's treien dels plànols, amb tot y esser Marions, costaven tantes dyes y tantes dies para estar llestes? Doncs ni va haver prou amb que l'arcalde ensenyés les dents, pera que, al cap d'un dia, apareguessin unes noves còpies y fets a tela!

Duen que tot lo que passa es degut a un chantageista de fora calà ciutat. Molt bé: però no son quina, o cinc les còpies que s'han perdut dels plànols? No es casual això?

No era també l'Ensenya primer, a Foment després, que s'entremetia la minuta d'escriptura? No era per calà ciutat que's deia que no's portin aquells documents a cal notari, que n'hien de parlar d'això?

Així, doncs, s'ha de anar de dret a averiguar qu' es que mou tot aquest tingllo, perquè també's dona la casualitat de que en Castelllet y Gaig, desde'l moment que l'arcalde ha exigit els plànols, y això que estava tan segur de lo que deia...

Avant, que calgui qui calgui! Nos precisament en Pich y els qui com ell pertanyen alhora a Ensenya y a Foment, els més interessats en que s'acabara la situació. No senyalen a ningú, però es indubitable que si no hi hagués a calà ciutat qui amparés als chantageistes aquests no tindrien ni ambient ni vida.

L'arcalde ha portat la qüestió als tribunals. Potser els aclariran lo que ni arcalde, ni regidors, ni periodistes, poden aclarir.

Ens trobem davant d'un altre cas escandalós, potser davant d'un nou episodi d'aquesta enorme farsa que's va realitzant a calà ciutat de desde fa dos anys. L'arcalde té autoritat suficient para arribar fins al fi. Hi arribará?

D'això es de lo que's dubta.

ESTUDIS SOCIALS

El cinematògraf y la criminalitat

Segueix a França la campanya contra les exhibicions de pel·lícules demoralitzadores en els cinematògrafs. Darrerament, l'arcalde de l'Havre ha prohibit, com ja ho havien fet abans altres ciutats seues, la representació d'escenes de crims en els cinematògrafs.

En el Consell municipal de París s'ha tractat també d'aquesta qüestió. Alguns consellers desitjaven que'l prefecte de policia prohibís en el departament del Sena les dites exhibicions. M. Lépine, amb aquest motiu, ha comunicat a la premsa una nota, de la qual traduíem els següents paràgrafs:

«A París y en el departament del Sena, els espectacles cinematogràfics, que no poden obrirse sense l'autorització del prefecte de policia, no són mai autoritzats si no es amb la condició, degudament especificada, de no representar cap escena susceptible de perjudicar la moral o l'ordre públic».

No cal dir que les pel·lícules que reconstituïren l'etes de bandits entren en aquesta categoria. Els directores dels cinematògrafs poden, doncs, esser obligats — y el cas ja s'ha presentat sovint — a esborrar del llur programa l'exhibició de certes escenes, baix pena d'esserse retirats l'autorització».

Misteris, cavallers, misteris. La qüestió era anar enredant la troca!

Ja tenim a cal notari tots els documents. S'anava a senyalat dia para la firma de l'escriptura.

Però, alto, aquí!

En aquells precisos moments se perdien els Marions!

Nou entremesos...

Y saben que se'ls ocorreix a calà ciutat? Doncs anar a cal notari a buscar el plànol de l'expedient para treure copia (?)

Sortosament els notaris no acostumen a badar y el senyor Fontanals, amb molt bon acerà, contestà a l'emissari que ell un expedient cusi y rellegit no'l descusca y, molt menys, ne separava cap pessa.

Però tot s'arregla quan hi ha interès en arreglar les coses. Y així's fa una comunicació oficial al senyor Fontanals, demanantli'l plànol y dientli que amb els documents que quedaven anés fent la seva copia.

Ja tornem a tenir el plànol a calà ciutat... Y ara, ve la gran casualitat:

Es precisament en aquest moment quan se presenta un subjecte al director de la Companyia de Sanejament dientli lo que segueix:—Ja veuen, senyors, que d'entremeg en entremeg, l'escriptura no podia arribar a firmar. Y no s'hi amonin, perquè no la firmaran que no's torni'l plànol a cal notari y el plànol a cal notari, no hi tornará que vostès no's posin d'acord amb mi. La cosa es senzill: Vostès firmen un document compromentse a entregar una quantitat (se diu que son 80.000 pessetes), el dia que, l'escriptura's firmi, y així la firma es cosa segura.

Y estava l'home tan convençut de lo que deia, que fins deixà una caixa per si de cas el temien de menester: se deia Castelllet y Gaig.

El senyor Valero Riera, director de la Companyia, no pogué aguantar més y, sense encomanar-se ni a Déu ni al diable, agafà'l barret y cap al despaig de l'arcalde a denunciari. Simultàniament, el conseller de la Companyia senyor Boet—el qual, dit sigui entre parèntesis, en demana fem constar va dimidir el càrreg de director el 15 de Maig—denunciava també'l fet al senyor Pich.

Ja son, doncs al final de l'assumpte.

En Pich se posa a cridar fet una furia, dient que ni ell n'és seus amics, de qu'hi havia dit esser emissari en Castelllet y Gaig, tenen res que veure amb aquell chantage, l'arcalde s'indigna y es el diu que dona ordres de que tots els documents siguin portats a cal notari, «desseguida», para puguera procedir immediatament a la firma de l'escriptura.

Y saben nostres llegidors, que aquelles còpies que's treien dels plànols, amb tot y esser Marions, costaven tantes dyes y tantes dies para estar llestes? Doncs ni va haver prou amb que l'arcalde ensenyés les dents, pera que, al cap d'un dia, apareguessin unes noves còpies y fets a tela!

Duen que tot lo que passa es degut a un chantageista de fora calà ciutat. Molt bé: però no son quina, o cinc les còpies que s'han perdut dels plànols? No es casual això?

No era també l'Ensenya primer, a Foment després, que s'entremetia la minuta d'escriptura? No era per calà ciutat que's deia que no's portin aquells documents a cal notari, que n'hien de parlar d'això?

Així, doncs, s'ha de anar de dret a averiguar qu' es que mou tot aquest tingllo, perquè també's dona la casualitat de que en Castelllet y Gaig, desde'l moment que l'arcalde ha exigit els plànols, y això que estava tan segur de lo que deia...

Avant, que calgui qui calgui! Nos precisament en Pich y els qui com ell pertanyen alhora a Ensenya y a Foment, els més interessats en que s'acabara la situació. No senyalen a ningú, però es indubitable que si no hi hagués a calà ciutat qui amparés als chantageistes aquests no tindrien ni ambient ni vida.

L'arcalde ha portat la qüestió als tribunals. Potser els aclariran lo que ni arcalde, ni regidors, ni periodistes, poden aclarir.

Ens trobem davant d'un altre cas escandalós, potser davant d'un nou episodi d'aquesta enorme farsa que's va realitzant a calà ciutat de desde fa dos anys. L'arcalde té autoritat suficient para arribar fins al fi. Hi arribará?

D'això es de lo que's dubta.

La resposta és de lo que's dubta.

Misteris, cavallers, misteris. La qüestió era anar enredant la troca!

Ja tenim a cal notari tots els documents. S'anava a senyalat dia para la firma de l'escriptura.

Però, alto, aquí!

En aquells precisos moments se perdien els Marions!

Nou entremesos...

Y saben que se'ls ocorreix a calà ciutat? Doncs anar a cal notari a buscar el plànol de l'expedient para treure copia (?)

Sortosament els notaris no acostumen a badar y el senyor Fontanals, amb molt bon acerà, contestà a l'emissari que ell un expedient cusi y rellegit no'l descusca y, molt menys, ne separava cap pessa.

Però tot s'arregla quan hi ha interès en arreglar les coses. Y així's fa una comunicació oficial al senyor Fontanals, demanantli'l plànol y dientli que amb els documents que quedaven anés fent la seva copia.

Ja tornem a tenir el plànol a calà ciutat... Y ara, ve la gran casualitat:

Es precisament en aquest moment quan se presenta un subjecte al director de la Companyia de Sanejament dientli lo que segueix:—Ja veuen, senyors, que d'entremeg en entremeg, l'escriptura no podia arribar a firmar. Y no s'hi amonin, perquè no la firmaran que no's torni'l plànol a cal notari y el plànol a cal notari, no hi tornará que vostès no's posin d'acord amb mi. La cosa es senzill: Vostès firmen un document compromentse a entregar una quantitat (se diu que son 80.000 pessetes), el dia que, l'escriptura's firmi, y així la firma es cosa segura.

Y estava l'home tan convençut de lo que deia, que fins deixà una caixa per si de cas el temien de menester: se deia Castelllet y Gaig.

El senyor Valero Riera, director de la Companyia, no pogué aguantar més y, sense encomanar-se ni a Déu ni al diable, agafà'l barret y cap al despaig de l'arcalde a denunciari. Simultàniament, el conseller de la Companyia senyor Boet—el qual, dit sigui entre parèntesis, en demana fem constar va dimidir el càrreg de director el 15 de Maig—denunciava també'l fet al senyor Pich.

Ja son, doncs al final de l'assumpte.

En Pich se posa a cridar fet una furia, dient que ni ell n'és seus amics, de qu'hi havia dit esser emissari en Castelllet y Gaig, tenen res que veure amb aquell chantage, l'arcalde s'indigna y es el diu que dona ordres de que tots els documents siguin portats a cal notari, «desseguida», para puguera procedir immediatament a la firma de l'escriptura.

Y saben nostres llegidors, que aquelles còpies que's treien dels plànols, amb tot y esser Marions, costaven tantes dyes y tantes dies para estar llestes? Doncs ni va haver prou amb que l'arcalde ensenyés les dents, pera que, al cap d'un dia, apareguessin unes noves còpies y fets a tela!

Duen que tot lo que passa es degut a un chantageista de fora calà ciutat. Molt bé: però no son quina, o cinc les còpies que s'han perdut dels plànols? No es casual això?

No era també l'Ensenya primer, a Foment després, que s'entremetia la minuta d'escriptura? No era per calà ciutat que's deia que no's portin aquells documents a cal notari, que n'hien de parlar d'això?

Així, doncs, s'ha de anar de dret a averiguar qu' es que mou tot aquest tingllo, perquè també's dona la casualitat de que en Castelllet y Gaig, desde'l moment que l'arcalde ha exigit els plànols, y això que estava tan segur de lo que deia...

Avant, que calgui qui calgui! Nos precisament en Pich y els qui com ell pertanyen alhora a Ensenya y a Foment, els més interessats en que s'acabara la situació. No senyalen a ningú, però es indubitable que si no hi hagués a calà ciutat qui amparés als chantageistes aquests no tindrien ni ambient ni vida.

L'arcalde ha portat la qüestió als tribunals. Potser els aclariran lo que ni arcalde, ni regidors, ni periodistes, poden aclarir.

Ens trobem davant d'un altre cas escandalós, potser davant d'un nou episodi d'aquesta enorme farsa que's va realitzant a calà ciutat de desde fa dos anys. L'arcalde té autoritat suficient para arribar fins al fi. Hi arribará?

D'això es de lo que's dubta.

La resposta és de lo que's dubta.

Misteris, cavallers, misteris. La qüestió era anar enredant la troca!

Ja tenim a cal notari tots els documents. S'anava a senyalat dia para la firma de l'escriptura.

Però, alto, aquí!

En aquells precisos moments se perdien els Marions!

Nou entremesos...

Y saben que se'ls ocorreix a calà ciutat? Doncs anar a cal notari a buscar el plànol de l'expedient para treure copia (?)

Sortosament els notaris no acostumen a badar y el senyor Fontanals, amb molt bon acerà, contestà a l'emissari que ell un expedient cusi y rellegit no'l descusca y, molt menys, ne separava cap pessa.

Però tot s'arregla quan hi ha interès en arreglar les coses. Y així's fa una comunicació oficial al senyor Fontanals, demanantli'l plànol y dientli que amb els documents que quedaven anés fent la seva copia.

Ja tornem a tenir el plànol a calà ciutat... Y ara, ve la gran casualitat:

Es precisament en aquest moment quan se presenta un subjecte al director de la Companyia de Sanejament dientli lo que segueix:—Ja veuen, senyors, que d'entremeg en entremeg, l'escriptura no podia arribar a firmar. Y no s'hi amonin, perquè no la firmaran que no's torni'l plànol a cal notari y el plànol a cal notari, no hi tornará que vostès no's posin d'acord amb mi. La cosa es senzill: Vostès firmen un document compromentse a entregar una quantitat (se diu que son 80.000 pessetes), el dia que, l'escriptura's firmi, y així la firma es cosa segura.

Y estava l'home tan convençut de lo que deia, que fins deixà una caixa per si de cas el temien de menester: se deia Castelllet y Gaig.

El senyor Valero Riera, director de la Companyia, no pogué aguantar més y, sense encomanar-se ni a Déu ni al diable, agafà'l barret y cap al despaig de l'arcalde a denunciari. Simultàniament, el conseller de la Companyia senyor Boet—el qual, dit sigui entre parèntesis, en demana fem constar va dimidir el càrreg de director el 15 de Maig—denunciava també'l fet al senyor Pich.

Ja son, doncs al final de l'assumpte.

En Pich se posa a cridar fet una furia, dient que ni ell n'és seus amics, de qu'hi havia dit esser emissari en Castelllet y Gaig, tenen res que veure amb aquell chantage, l'arcalde s'indigna y es el diu que dona ordres de que tots els documents siguin portats a cal notari, «desseguida», para puguera procedir immediatament a la firma de l'escriptura.

Y saben nostres llegidors, que aquelles còpies que's treien dels plànols, amb tot y esser Marions, costaven tantes dyes y tantes dies para estar llestes? Doncs ni va haver prou amb que l'arcalde ensenyés les dents, pera que, al cap d'un dia, apareguessin unes noves còpies y fets a tela!

Duen que tot lo que passa es degut a un chantageista de fora calà ciutat. Molt bé: però no son quina, o cinc les còpies que s'han perdut dels plànols? No es casual això?

No era també l'Ensenya primer, a Foment després, que s'entremetia la minuta d'escriptura? No era per calà ciutat que's deia que no's portin aquells documents a cal notari, que n'hien de parlar d'això?

Així, doncs, s'ha de anar de dret a averiguar qu' es que mou tot aquest tingllo, perquè també's dona la casualitat de que en Castelllet y Gaig, desde'l moment que l'arcalde ha exigit els plànols, y això que estava tan segur de lo que deia...

Avant, que calgui qui calgui! Nos precisament en Pich y els qui com ell pertanyen alhora a Ensenya y a Foment, els més interessats en que s'acabara la situació. No senyalen a ningú, però es indubitable que si no hi hagués a calà ciutat qui amparés als chantageistes aquests no tindrien ni ambient ni vida.

L'arcalde ha portat la qüestió als tribunals. Potser els aclariran lo que ni arcalde, ni regidors, ni periodistes, poden aclarir.

Ens trobem davant d'un altre cas escandalós, potser davant d'un nou episodi d'aquesta enorme farsa que's va realitzant a calà ciutat de desde fa dos anys. L'arcalde té autoritat suficient para arribar fins al fi. Hi arribará?

D'això es de lo que's dubta.

La resposta és de lo que's dubta.

Misteris, cavallers, misteris. La qüestió era anar enredant la troca!

Ja tenim a cal notari tots els documents. S'anava a senyalat dia para la firma de l'escriptura.

Però, alto, aquí!

En aquells precisos moments se perdien els Marions!

Nou entremesos...

Y saben que se'ls ocorreix a calà ciutat? Doncs anar a cal notari a buscar el plànol de l'expedient para treure copia (?)

Sortosament els notaris no acostumen a badar y el senyor Fontanals, amb molt bon acerà, contestà a l'emissari que ell un expedient cusi y rellegit no'l descusca y, molt menys, ne separava cap pessa.

Però tot s'arregla quan hi ha interès en arreglar les coses. Y així's fa una comunicació oficial al senyor Fontanals, demanantli'l plànol y dientli que amb els documents que quedaven anés fent la seva copia.

Ja tornem a tenir el plànol a calà ciutat... Y ara, ve la gran casualitat:

Es precisament en aquest moment quan se presenta un subjecte al director de la Companyia de Sanejament dientli lo que segueix:—Ja veuen, senyors, que d'entremeg en entremeg, l'escriptura no podia arribar a firmar. Y no s'hi amonin, perquè no la firmaran que no's torni'l plànol a cal notari y el plànol a cal notari, no hi tornará que vostès no's posin d'acord amb mi. La cosa es senzill: Vostès firmen un document compromentse a entregar una quantitat (se diu que son 80.000 pessetes), el dia que, l'escriptura's firmi, y així la firma es cosa segura.

De la dictadura espiritual a Catalunya

(Retorn a una Doctrina de l'Entusiasmo civio propost oom a base religiosa de tota forma culta d'Acoló)

ORACIÓ V

De la bella mentalitat del mestre Pahissa

«Alma Catholonia mater liberorum! Fort lema meu anti! Redressat, sobre les runes de les meves crítiques violentes! En belles lletres aragoneses, a la meua bandera d'heretge, esplendeix, regna! Car avui es qüestió d'un filòsof, d'un poeta, d'un matemàtic, d'un arquitecte, d'un inventor, y, per poeta y per pensador, emisió! Avui reso la meua oració al prestigi y a la gloria del transcendental doctor de les ciències de l'harmonia: en Jaume Pahissa».

Com si temperament musical irresistible, cab oves, per dret de naturalesa, en Jaume Pahissa no ho es pas.

En Pahissa es músic: es el nostre primer músic. Està bé. Emprò no ho es d'una manera exclusiva.

També's podria dir que és el nostre matemàtic y podria competir amb el nostre Doctor Terradas.

També's podria haver fet un admirable llibre de sonets, si hagués continuat explotant la rica vena que ens ensenyà a admirar a «Pel i Ploma».

Faria excel·lentment d'arquitecte (per aquí començà la seva iniciació universalista).

Y el seu gust per la Dialéctica'l posaria en condicions d'escriure una nova metafísica.

Les objeccions més formidables a d'origen del coneixement del Dr. Turró, del Mestre Pahissa podrien provenir. Ell també podria tirar a terra, o aixecar fins als núvols, la nova construcció filosòfica (mística encara), deguda an en Francesc Pujols.

Un gust infalible y una Inteligencia universal farien den Pahissa—si s'ho proposés—el nostre primer crític literari.

Del combat, de la confagració de totes aquestes forces espirituals sempre

ESPECTACLES

CIRCO BARCELONÉS Gran Cinematograf 20 pel·lícules, 20 totes d'estrena y de gran sensació. Tarde, sessió de 4 a 7. Nit sessió de 9 a 12. Plaques 25 cèntims. General 10 cèntims.

TEATRE TIVOLI—Gran companyia de sarsuela dirigida pels senyors Rulló y Pérez Cabreró de la que formen part les primeres típiques Consol Baillo y Pura Montoro. Avui dijous, tarde a dos quarts de cinc grandiosos matins.— Butaca, 2 ptes. Entrada 50 cèntims. Primer: «El príncipe ruso». Segon: El deliri de l'èxit (dos actes).

LA GENERALA
Nit, a un quart de deu. Butaca 2 ptes. Entrada 0'50 ptes. El millor cartell de Barcelona. Primer: «La Cocina», preciosa sarsuela. Segon: El deliri de l'èxit (dos actes).

LA GENERALA
interpretació immillorable. Gran ovació a Consol Baillo y Pura Montoro. Demà Divendres 30 estrena sensacional el gran espectacle de Perla y Palacios y mestre Calleja, «Las mujeres de don Juan», decorat magníficament vestuari i a més, cançons espléndides.—Se despatxa a comptaduria.

Teatre Novetats
Companyia dramàtica dirigida pels senyors Rojas y Píol. Divendres 1 de Setembre dos magnífiques representacions del famós i interessant drama en 7 actes y 8 quadros.

Los dos pilletes
Dita obra se presentarà amb la mateixa esplendidesa i riquesa com el dia que se va estrenar. Entrada y butaca 1'50, entrada general 0'40.

Teatre Novetats
Gran aconeciment. Torneig Internacional de lluita.

Greco-Romana
Campionat d'Espanya
Debut dia 4 de Setembre de 1912

Grans atraccions
Nota: S'admeten inscripcions pera pendre part en dit Campionat fins el dia 2 de Setembre.

Teatre Soriano
Avui dijous, Tarde y Nit Cine. Estrena del maldrama «Por la Patria o Muerto del Corazón». Exit de «Pepe Marqués». No falteu an aquesta grandiosa funció.

TEATRE COMIC—Gran companyia dirigida per Ricard Güell y Julia Vives, de la que formen part la genial Pilar Martí, Angelina Villar Avui dijous, 29 d'Agost a les cinc. Extra 45 cts. Gran Matinée Extraordinària. Primer: L'hermosa opereta en un acte «Lysistrata», per A. Villar y els senyors Puertolas y Ortiz de Zárate. Segon: Immens èxit de «La Generala» opereta en dos actes joia de nostre teatre líric. A dos quarts de deu, Extra 45 cèntims. Primer: El 200 quart de grandiosos èxit «La Cocina», prenent part Pilar Martí y Ricard Güell. Segon: Immens èxit.

LA GENERALA
d'interpretació y presentació incomparables. Demà Debut de la primera típic «Rosa Aracil», amb «La Balada de la Luz», del Mre. Vives. La proxima setmana Debut de Miquel Mulleras y estrena de «Las Mujeres de don Juan», superb espectacle montat a tot gast. Se despatxa a comptaduria.

BOSC Avui, 2 importants debuts: «Mlle. Marie-Antoinette Beaulieu» chanteuse fantaisiste des ambassades de París, gran chic y art sens igual. Altre debut de l'estrella napolitana.

LILLY COQUETTE
Exit de l'excèntrica «Monna»; «Louise d'Ar», y l'aplaudida

EMILIA PIÑOL
ademés tota la troupe. Tarde de 5 a 8. Colossal Sessió. Entrada lliure. Butaques Gratis. Consumació obligatoria. Demà Divendres Gran aconeciment Benefici de «Monna». Despatxos Carne 20 y Canada 8 «Postal Express».

Saturno Parc

«El més important centre de sports». Gran aconeciment. La notable artista «Condessa Olga», neixets 8 anys, cèlebre pianista y violoncellista contractada pera debutar el dia quatre de Setembre en el Teatre de Novetats. En obsequi al públic durant avui dijous, demà divendres dirigirà la Banda del Regiment d'Alcántara en l'hermosa residència de «Saturno Parc». Dissabte important debut.

Entrada de passeig, 10 cèntims.

LA RABASSADA

HOTEL-RESTAURANT
està obert tota la nit. Gabinet particulars. Cuina de primera. Servei a la carta y cuberts desde cinc pessetes fins les deu de la nit. Telèfon número 7.648.

Concerts
en el Saló Menjador del Restaurant de 1 a 3 tarde y de set a nou nit, pel acompanyat dirigirà el cèlebre violinista D. Joan Sala.

Atraccions Americanes
Scenic, Railway, Water Chute, Bowling, Alloys, Cake-Walk, Casa Encantada, Palau de cristall, Palau de la rialla, Passeig, etc. Tramvia directe desde la Plaça de Catalunya a La Rabassada.

Turó Park

Obert de 4 tarde a 1 nit. Atraccions.—Banda de Cassadors de Barcelona. Avui Dijous nit.
BALLS TÍPIC CATALANS
per
ESBART CATALÀ DE DANSAIRES
SARDANES. Tarde Putxinel·lis. Tarde y nit grans sessions de «prestidigitació». Entrada 25 cèntims.

Riche Bar Plassa de l'Angel
Tots els dijous, dissabtes y diumenges Concerts de Música Tradicional Catalana per la reputada «Cobla Barcino». Escullit repertori de Sardanes.

Concerts
ALOAZAR ESPAROL — 7, Unió, 7
Totes les nits a les 8. La Revue de Verano
deu. Altre exítis

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - GIRONI, 3
Nit: Gran exit de tota la Troupe.

Gran Edén Concert
Concert y restaurant en l'hermosa terrassa jardí a l'aire lliure.

Cinematògrafs

Gran saló cine Doré
Avui dijous hermos programa de pel·lícules
4 Colossals Atraccions 4
THE NENZILLES jongleurs. MEXICANA y SU TIRADOR tiradors acrobates. Ovacions entusiasmes amb la colossal artista

La Centella
La Centella La Centella La Centella
Novetats • Novetats • Novetats • Novetats

Troupe del Caucas
número compost de 7 persones executant balls y cants hungars. Demà gran festival tarde y nit a benefici dels porters y acomodadors

15 Atraccions, 15

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE—Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaisse. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

28 d'agost de 1912

Moviment de Borses

BORSA DE BARCELONA

Cotissació oficial

Londres, 90 dies vista..... 26'34

— xec..... 20'74

París, xec..... 5'80

Madrid y plisses banca, a 8 d'v..... 0'30

Efectes públics

Deute int. em. 1908 serie A..... 87'75

— — — — — B..... 86'15

— — — — — C..... 85'15

— — — — — D..... 84'15

— — — — — E..... 83'15

— — — — — F..... 82'15

— — — — — G..... 81'15

— — — — — H..... 80'15

— — — — — I..... 79'15

— — — — — J..... 78'15

— — — — — K..... 77'15

— — — — — L..... 76'15

— — — — — M..... 75'15

— — — — — N..... 74'15

— — — — — O..... 73'15

— — — — — P..... 72'15

— — — — — Q..... 71'15

— — — — — R..... 70'15

— — — — — S..... 69'15

— — — — — T..... 68'15

— — — — — U..... 67'15

— — — — — V..... 66'15

— — — — — W..... 65'15

— — — — — X..... 64'15

— — — — — Y..... 63'15

— — — — — Z..... 62'15

— — — — — AA..... 61'15

— — — — — AB..... 60'15

— — — — — AC..... 59'15

— — — — — AD..... 58'15

— — — — — AE..... 57'15

— — — — — AF..... 56'15

— — — — — AG..... 55'15

— — — — — AH..... 54'15

— — — — — AI..... 53'15

— — — — — AJ..... 52'15

— — — — — AK..... 51'15

— — — — — AL..... 50'15

— — — — — AM..... 49'15

— — — — — AN..... 48'15

— — — — — AO..... 47'15

— — — — — AP..... 46'15

— — — — — AQ..... 45'15

— — — — — AR..... 44'15

— — — — — AS..... 43'15

— — — — — AT..... 42'15

— — — — — AU..... 41'15

— — — — — AV..... 40'15

— — — — — AW..... 39'15

— — — — — AX..... 38'15

— — — — — AY..... 37'15

— — — — — AZ..... 36'15

— — — — — BA..... 35'15

— — — — — BB..... 34'15

— — — — — BC..... 33'15

— — — — — BD..... 32'15

— — — — — BE..... 31'15

— — — — — BF..... 30'15

— — — — — BG..... 29'15

— — — — — BH..... 28'15

— — — — — BI..... 27'15

— — — — — BJ..... 26'15

— — — — — BK..... 25'15

— — — — — BL..... 24'15

— — — — — BM..... 23'15

— — — — — BN..... 22'15

— — — — — BO..... 21'15

— — — — — BP..... 20'15

— — — — — BQ..... 19'15

— — — — — BR..... 18'15

— — — — — BS..... 17'15

— — — — — BT..... 16'15

— — — — — BU..... 15'15

— — — — — BV..... 14'15

— — — — — BW..... 13'15

— — — — — BX..... 12'15

— — — — — BY..... 11'15

— — — — — BZ..... 10'15

BORSA DE BRUSSELES

Acc. f. c. m. z. y Alcant..... 471'00

» » Nord d'Espanya..... 489'00

» » Tanganyika concessions..... 77'00

» » Rand-mines..... 172'00

» » Rio Tinto..... 2345'00

» » Nitrat Railways..... 381'00

» » Mide Tramways-10..... 652'00

» » Rio Janeiro Light..... 781'00

» » Metropoli de París..... 638'00

» » Parisien Electricitat..... 304'00

» » Tailways Electricitat..... 816'00

Les sessions borsatils

En el Borsí d'aquest matí contina operantse amb indecisió, tancant Interior 85'35; Nords 103'10; Alcantas 99'05; Orenses 27'65; y Plates 93'75.

A la tarde en la Borsá reaccionen els canvis baix les cotissacions sostingudes de París, especialment les accions carrilaires, que resten sostingudes, fent que'l nostre mercat s'hagi mostrat amb forsa activitat, operantse bastant pera fi de setembre en valors locals.

Madrid de la Borsá envia: Interior terme 85'40 y proxím 85'55.

Aquí obre Interior 83'37, puja a 85'40 tancant en aquest canvi.

París envia: Exterior 94'02-93'95; Nords 488'49; Alcantas 470-469; Andalusos 308; Plates 444.

Els Nords donen un joc sostingut entre 103'15 a 103'40. En proxím s'han cotissat de 103'50 a 103'85.

Els Alcantas fan d'obertura 99'05 y resten terms a 99'40. Per fi setembre se cotissen de 99'55 a 99'80.

Les Orenses obren a 27'60, pugen a 27'90 y queden a 27'85.

Les Plates se cotissen a 93'95 y 94'00; els Andalusos a 63'30. Els Colonials oclien de 66'00 a 63'50, per tornar a 66'00 a la tancada.

En obligacions comptat se cotissen: Municipals 1906, a 97'12 y 96'87; Bonos Reforma a 96'62.

Villalbes a 96'50, Almanses especials 95'75 y 95'50; Nords Osa 95'00; Frances 58'00; Alcantas B 102'86; C 96'50; Almanses adherides 78'00; Orenses primitives 50'50; Orenses plat. 79'00; Electricques 5 per 100 a 102'25; del 4 per 100 a 94'50; Canal Urgell 79'75.

Accions Banc de Barcelona a 67'50 y 67'75; Frances resten a 58'00 y lliures esterlines 26'74.

A les cinc tancat Borsí Interior 85'37; Nords terme 103'55 proxím 103'95; Alcantas fi 99'60; proxím 99'95.

De la tancada de liquidació comparada a la de ahir guanyen 0'30 els Nords y 0'45 els Alcantas. La resta resta igual.

París tancat Exterior 93'95; Nords 489; Alcantas 469; Andalusos 308; Plates 444.

BORSA DE MADRID

Interior comptat..... 85'40

— fi de mes..... 85'35

— proxím..... 85'67

Amortissable 5 per 100..... 101'45

— 4 per 100..... 101'45

Banc d'Espanya (accions)..... 445'00

Accions Tabacalora..... 290'00

Riu de la Plata..... 470'25

Sucres preferents..... 103'50

— ordinaries..... 103'50

— obligacions..... 103'50

Frances..... 58'00

Lliures..... 26'70

INFORMACIÓ DE A. BOADA

4 per 100 Exterior espanyol..... 93'95

3 per 100 Interior..... 92'67

5 per 100 — rusia 1906..... 103'29

4 1/2 per 100 — 1909..... 91'85

4 per 100 — turca..... 89'30

4 per 100 — Brasil..... 87'70

4 per 100 — Servia..... 87'70

Acc. f. c. m. z. y Alcant..... 469'00

» » Nord d'Espanya..... 489'00

» » Andalus..... 308'00

» » Nacional mexicana..... 163'00

» » Rio Tinto ordinaries..... 2342'00

» » De Beers..... 545'00

» » Rand-mines..... 171'00

» » Gold fields..... 105'00

» » Banc Espanyol Riu Plata..... 444'00

» » Cuba..... 459'00

BORSA DE LONDRES

Venezuela Dip. 3 per 100..... 58'87

Colombia 3 per 100..... 50'00

Rus 5 per 100 1906..... 106'00

Japó 5 per 100 1907..... 104'82

— 5 per 100 1910..... 84'87

BORSA DE LONDRES

Urugua 3 i 2 per 100..... 74'75

Consolidat anglès 2 1/2 per 100..... 75'80

Exterior..... 92'00

Nicaragües..... 89'00

Costa Rica..... 84'37

San Salvador..... 86'00

Brasil..... 83'37

BORSA DE BRUSSELES

Acc. f. c. m. z. y Alcant..... 471'00

» » Nord d'Espanya..... 489'00

» » Tanganyika concessions..... 77'00

» » Rand-mines..... 172'00

» » Rio Tinto..... 2345'00

» » Nit